

**GŁÓWNY URZĄD
NADZORU
BUDOWLANEGO**

KATASTROFY BUDOWLANE

w 2012 roku

Warszawa, marzec 2013 roku

1. WSTĘP

Katastrofą budowlaną jest niezamierzone, gwałtowne zniszczenie obiektu budowlanego lub jego części, a także konstrukcyjnych elementów rusztowań, elementów formujących, ścianek szczelnych i obudowy wykopów (*art. 73 ust.1 ustawy – Prawo budowlane*)

Główny Urząd Nadzoru Budowlanego prowadzi monitoring katastrof budowlanych.

Informacje o katastrofach przekazują do GUNB powiatowi lub wojewódzcy inspektorzy nadzoru budowlanego w ramach zadań i kompetencji określonych w art. 76 ust.1 pkt 2 *ustawy*.

Postępowanie wyjaśniające w sprawie przyczyn katastrof prowadzi właściwy miejscowo organ nadzoru budowlanego I instancji – powiatowy lub wojewódzki inspektor nadzoru budowlanego (*art. 76 ust.1 pkt 1 w związku z art. 74 ustawy – Prawo budowlane*).

Postępowanie to może przejąć organ wyższego stopnia – wojewódzki inspektor nadzoru budowlanego oraz Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego (*art. 77 ustawy*).

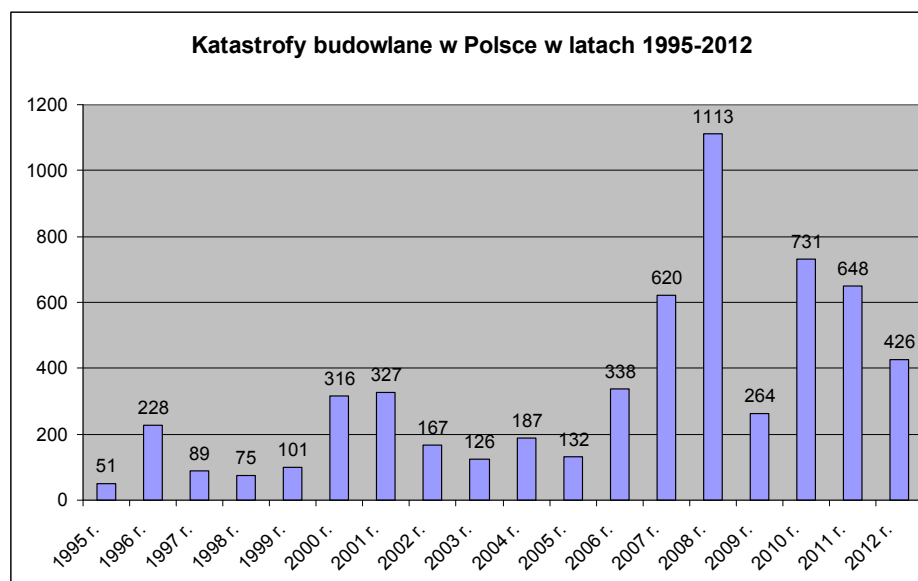
Osoby winne powstania katastrofy budowlanej podlegają odpowiedzialności zawodowej oraz karnej. Odpowiedzialność zawodowa dotyczy osób pełniących samodzielne funkcje techniczne w budownictwie, tj. projektanta, kierownika budowy (*robót*), inspektora nadzoru inwestorskiego, którzy posiadają odpowiednie uprawnienia budowlane i są członkami właściwej okręgowej izby zawodowej.

W Głównym Urzędzie Nadzoru Budowlanego jest prowadzony elektroniczny Rejestr Katastrof Budowlanych (opracowany z udziałem środków UE) – do którego dane o zaistniałych katastrofach wprowadzają terenowe organy nadzoru budowlanego. Dostęp do Rejestru Katastrof Budowlanych (*RKB*) mają tylko upoważnieni przedstawiciele organów nadzoru budowlanego. Na podstawie danych wprowadzonych do Rejestru, w GUNB, w pierwszych miesiącach każdego roku, dokonuje się analizy katastrof budowlanych zaistniałych w poprzednim roku. Wyniki analizy są publikowane na stronie internetowej GUNB (www.gunb.gov.pl).

Analizę katastrof budowlanych zaistniałych w 2012 r. przeprowadzono na podstawie danych uzyskanych z RKB w dn. 19.02.2013 r.

2. KATASTROFY BUDOWLANE W 2012 ROKU

2.1. Katastrofy budowlane w Polsce w latach 1995-2012

W latach 1995-2012 w Polsce miało miejsce 5939 katastrof budowlanych (średnio 330 katastrof w roku). W 2012 roku zarejestrowano **426** katastrof budowlanych tj. o 222 katastrofy mniej niż w 2011 r. (w którym wystąpiło 648 katastrof budowlanych) i o 305 katastrof mniej niż w 2010 r. (w którym wystąpiło 731 katastrof budowlanych).

2.2. Katastrofy budowlane w podziale na województwa

W 2012 r. (podobnie jak w latach poprzednich) katastrofy budowlane odnotowano we wszystkich województwach, od 5 katastrof w woj. lubelskim, lubuskim, warmińsko-mazurskim i zachodniopomorskim do 88 katastrof w woj. mazowieckim. Ich rozkład, w układzie poszczególnych województw, zilustrowano na rys. 1.

Najwięcej katastrof miało miejsce w województwach:

- mazowieckim – **88** katastrof (*20,6% ogólnej liczby katastrof*),
- kujawsko-pomorskim – **58** katastrof (*13,6% ogólnej liczby katastrof*),
- podlaskim – **55** katastrof (*12,9% ogólnej liczby katastrof*),
- pomorskim – **54** katastrofy (*12,7% ogólnej liczby katastrof*).

Liczba katastrof budowlanych w pozostałych województwach:

- lubelskie, lubuskie, warmińsko-mazurskie i zachodniopomorskie – po **5** katastrof,
- śląskie – **11** katastrof,
- świętokrzyskie – **12** katastrof,
- dolnośląskie – **14** katastrof,
- małopolskie – **15** katastrof,
- łódzkie – **22** katastrofy,
- opolskie – **24** katastrofy,
- podkarpackie – **25** katastrof,
- wielkopolskie – **28** katastrof.

2.3. Katastrofy budowlane w podziale na kategorie

Zgodnie z podziałem przyjętym na potrzeby Rejestru Katastrof Budowlanych, katastrofy dzielone są na dwie kategorie:

- **kategorię I** – obejmującą katastrofy nie wynikające ze zdarzeń losowych,
- **kategorię II** – obejmującą katastrofy **wynikające z przyczyn losowych**. Zalicza się do nich katastrofy powstałe na skutek działania sił natury (powódzie, silne wiatry, obfity śnieg, uderzenia pioruna), jak również na skutek wybuchu gazu, uderzenia samochodu w budynek, wybuchu kotłów c.o., itp.

Struktura katastrof budowlanych, które miały miejsce w 2012 r. z punktu widzenia podziału na powyższe kategorie, według wstępnych zgłoszeń zawartych w RKB w dn.19.02.2013 r., jest następująca (rys. 2):

- **72** katastrofy zaliczono do kategorii I – czyli katastrof nie wynikających z przyczyn losowych (*16,9% ogólnej liczby katastrof*),
- **345** katastrof zaliczono do kategorii II – wynikających z przyczyn losowych (*81% ogólnej liczby katastrof*),
- **9** katastrof nie zakwalifikowano z uwagi na brak danych.

Na **426** katastrof zaistniałych w 2012 r. do dnia sporządzania analizy w stosunku do **212** (*49,8% wszystkich katastrof*) zakończono postępowania wyjaśniające, dotyczące zbadania przyczyn i okoliczności wystąpienia, ustalając, że **50** katastrof to katastrofy kategorii I, a **162** katastrofy kategorii II.

Strukturę katastrof budowlanych, w stosunku do których zakończono postępowania wyjaśniające, w układzie wojewódzkim w podziale na kategorie zilustrowano na rys. 3.

2.4. Struktura katastrof budowlanych z uwagi na czas ich wystąpienia

W 2012 r., tak jak w układzie wieloletnim, przeważająca część katastrof budowlanych (*około 90% ogólnej liczby katastrof*) miała miejsce w obiektach budowlanych oddanych do użytkowania (rys. 4).

I tak:

1) **384** katastrofy (*90,1% ogólnej liczby katastrof*) wydarzyły się podczas eksploatacji obiektów budowlanych, w tym:

- **370** katastrof (*86,9% ogólnej liczby katastrof*) nastąpiło w obiektach użytkowanych,
- **14** katastrof (*3,3% ogólnej liczby katastrof*) nastąpiło po wyłączeniu obiektu budowlanego z użytkowania na podstawie decyzji administracyjnej;

2) **42** katastrofy (*9,9% ogólnej liczby katastrof*) miały miejsce podczas prowadzenia robót budowlanych, w tym:

- **10** katastrof (*2,3% ogólnej liczby katastrof*) nastąpiło w trakcie budowy obiektu,
- **25** katastrof (*5,9% ogólnej liczby katastrof*) nastąpiło podczas prowadzenia robót budowlanych w istniejącym obiekcie – podczas rozbudowy, nadbudowy, przebudowy, remontu,
- **7** katastrof nastąpiło podczas rozbiórki całego obiektu (*1,6% ogólnej liczby katastrof*).

Strukturę katastrof budowlanych zaistniałych w 2012 r. podczas eksploatacji obiektów budowlanych zilustrowano na rys. 5, a podczas prowadzenia robót budowlanych – na rys. 6.

2.5. Struktura katastrof budowlanych ze względu na elementy obiektu budowlanego objęte katastrofą

Z analizy katastrof budowlanych, które miały miejsce w Polsce w 2012 r. wynika, że katastrofą objęte były następujące elementy obiektów budowlanych:

- w **277** przypadkach konstrukcja dachu – 65% katastrof,
- w **246** przypadkach pionowe elementy konstrukcyjne – 58% katastrof,
- w **85** przypadkach konstrukcje stropów – 20 % katastrof,
- w **58** przypadkach pozostałe elementy obiektu – 14 % katastrof,

oraz inne obiekty, których zniszczenie jest klasyfikowane jako katastrofa budowlana:

- **5** rusztowań,
- **1** ścianka szczelna (obudowa wykopu),
- **5** urządzeń formujących.

Strukturę katastrof budowlanych ze względu na elementy obiektu budowlanego objęte katastrofą zilustrowano na rys. 7.

2.6. Struktura katastrof budowlanych z uwagi na podmioty dysponujące obiektami budowlanymi, które uległy katastrofie

W 2012 r. katastrofy budowlane wydarzyły się w obiektach, których właścicielami lub inwestorami były:

- osoby fizyczne – **359** katastrof,
- jednostki samorządowe – **17** katastrof,
- podmioty z mieszanym udziałem własnościowym – **11** katastrof,
- wspólnoty mieszkaniowe – **11** katastrof,

- Skarb Państwa – 7 katastrof,
- spółdzielnie mieszkaniowe – 4 katastrofy,
- firma deweloperska – 1 katastrofa,
- inne podmioty – 16 katastrof.

Strukturę katastrof budowlanych w podziale na właścicieli lub inwestorów obiektu ulegającego katastrofie zilustrowano na rys. 8.

2.7. Struktura katastrof budowlanych z uwagi na rodzaj obiektu ulegającego katastrofie oraz technologię wykonania

Katastrofami budowlanymi objęte były niżej wymienione objekty:

- budynki gospodarcze i inwentarskie – 209 katastrof,
- budynki mieszkalne – 154 katastrofy, w tym:
 - 123 katastrofy budynków jednorodzinnych oraz
 - 31 katastrof budynków wielorodzinnych,
- budynki magazynowe – 12 katastrof,
- budynki rekreacji indywidualnej – 7 katastrof,
- obiekty użyteczności publicznej – 8 katastrof,
- obiekty przemysłowe – 13 katastrof,
- budynki zamieszkania zbiorowego – 1 katastrofa,
- inne budowle – 22 katastrofy.

Strukturę katastrof budowlanych z uwagi na rodzaj obiektu ulegającego katastrofie zilustrowano na rys. 9.

Z 426 obiektów, które uległy katastrofom budowlanym w 2012 r., 400 było wykonanych w technologii tradycyjnej, a 26 w technologii uprzemysłowionej.

Strukturę katastrof budowlanych z uwagi na technologie wykonania obiektów zilustrowano na rys. 10.

2.8. Struktura katastrof budowlanych z uwagi na konstrukcję nośną obiektu ulegającego katastrofie

Z analizy danych, dotyczących katastrof budowlanych w 2012 r. wynika, że katastrofą objęte były objekty o konstrukcji nośnej:

- murewej – 209 katastrof (49 % wszystkich katastrof),
- drewnianej – 111 katastrof (26% wszystkich katastrof),
- mieszanej – 83 katastrofy (19,5% wszystkich katastrof),
- stalowej – 12 katastrof (3% wszystkich katastrof),
- żelbetowej prefabrykowanej – 4 katastrofy (0,9% wszystkich katastrof),
- żelbetowej monolitycznej – 1 katastrofa,
- innej – 6 katastrof.

Strukturę katastrof budowlanych z uwagi na konstrukcję nośną obiektu ulegającego katastrofie zilustrowano na rys. 11.

2.9. Struktura katastrof budowlanych z uwagi na czas eksploatacji obiektu ulegającego katastrofie

Do 384 katastrof budowlanych w 2012 r. doszło w obiektach będących w eksploatacji.

Z analizy dotyczącej struktury wiekowej użytkowanych obiektów budowlanych, które uległy katastrofie wynika, że największa liczba katastrof dotyczyła obiektów powyżej 30 lat eksploatacji (174 obiekty były eksploatowane od 30 do 70 lat, a 124 obiekty powyżej 70 lat).

2.10. Struktura katastrof budowlanych z uwagi na wysokość i kubaturę obiektu ulegającego katastrofie

Większość katastrof budowlanych miała miejsce w obiektach mających do 12 m wysokości nad poziomem terenu. Z zebranych danych wynika, że takie obiekty objęło 309 katastrof (72,5% wszystkich katastrof).

103 katastrofy (24% wszystkich katastrof) miały miejsce w obiektach, dla których wysokość nie była istotnym parametrem.

Strukturę katastrof budowlanych z uwagi na wysokość obiektu ulegającego katastrofie zilustrowano na rys. 12.

236 katastrof miało miejsce w obiektach o kubaturze do 1000 m³, 87 katastrof wydarzyło się w obiektach od 1000 m³ do 10 000 m³, a 8 w obiektach powyżej 10 000 m³.

95 katastrof odnotowano w obiektach niekubaturowych.

Strukturę katastrof budowlanych z uwagi na kubaturę zilustrowano na rys. 13.

2.11. Przyczyny wystąpienia katastrof budowlanych w 2012 r.

Do dnia wykonania analizy stwierdzono, że na **426** katastrof, które miały miejsce w 2012 r. postępowania wyjaśniające zakończono w stosunku do **212 katastrof** (50% wszystkich katastrof), a w pozostałych **214** przypadkach postępowania jeszcze trwają.

42 katastrofy budowlane (10% wszystkich katastrof) wydarzyły się w czasie prowadzenia robót budowlanych. Postępowanie wyjaśniające zakończono w stosunku do 29 z tych katastrof. Wynika z nich, że w 8 przypadkach przyczynami katastrof były zdarzenia losowe, w 4 nieprawidłowe działanie uczestników procesu budowlanego (związane z nieprzestrzeganiem obowiązków ustawowych), a w 13 przypadkach nieprzestrzeganie technologii wykonania robót. W 1 przypadku katastrofę spowodowało naruszenie przepisów w zakresie stosowania wyrobów budowlanych, w 3 pozostałych przypadkach inne przyczyny.

370 katastrof budowlanych (86,9% wszystkich katastrof) nastąpiło w obiektach budowlanych w procesie użytkowania. W stosunku do **183** z tych katastrof zakończono postępowania wyjaśniające, w których ustalono, że:

- w **154** przypadkach przyczynami były zdarzenia losowe (41,6% katastrof w procesie użytkowania),
- w **16** przypadkach zły stan techniczny obiektów (4,3% katastrof w procesie użytkowania),
- w **9** przypadkach niewykonanie kontroli obiektu budowlanego (2,4% katastrof, które nastąpiły w procesie użytkowania),
- w **2** przypadkach niewykonanie przez właściciela lub zarządcę wymaganych działań, wynikających z kontroli obiektu budowlanego,
- w **1** przypadku niewykonanie obowiązku nałożonego na właściciela przez organ nadzoru budowlanego,
- w **1** przypadku niewykonanie przez właściciela wymaganych działań, wynikających z opracowania technicznego.

14 katastrof budowlanych (*3,3% wszystkich katastrof*) nastąpiło w obiektach wyłączonych z użytkowania.

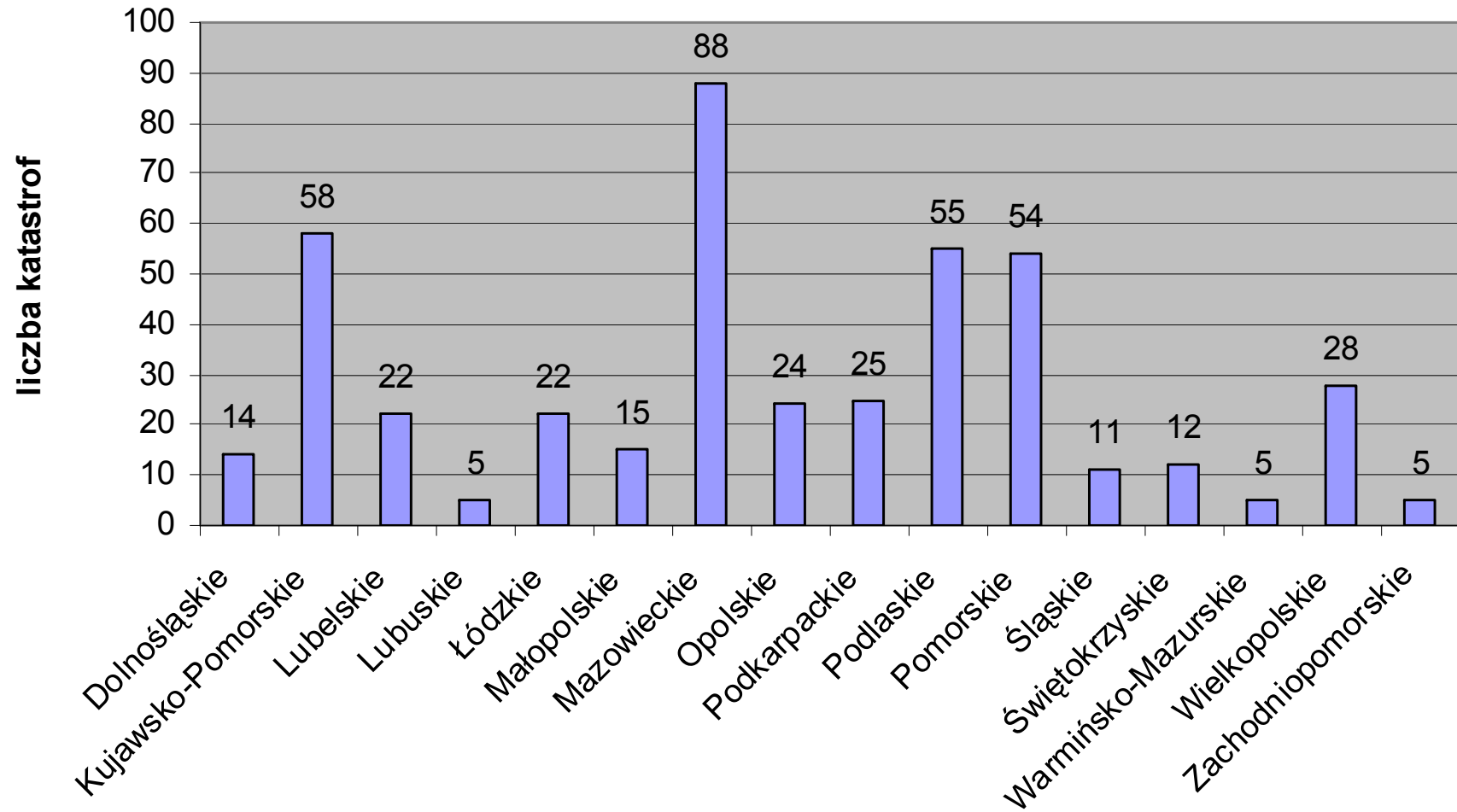
345 katastrof budowlanych (*81% wszystkich katastrof*) miało miejsce w wyniku zdarzeń losowych. W stosunku do **162** z nich zakończono postępowania wyjaśniające, w wyniku czego ustalono przyczyny ich wystąpienia:

- **120** katastrof (*34,8% katastrof kat. II*) było wywołanych bardzo silnym wiatrem (*52 katastrofy w woj. podlaskim, 43 katastrofy w woj. kujawsko-pomorskim, 9 katastrof w woj. opolskim, 6 katastrof w woj. świętokrzyskim, 5 katastrof w woj. lubelskim, 2 katastrofy w woj. podkarpackim i po 1 katastrofie w woj. małopolskim, warmińsko-mazurskim i dolnośląskim*),
- **11** katastrof (*3,2% katastrof kat. II*) spowodowały intensywne opady atmosferyczne (*5 katastrof w woj. podkarpackim, 3 katastrofy w woj. dolnośląskim i po 1 katastrofie w woj. łódzkim, lubuskim i świętokrzyskim*),
- **7** katastrof (*2% katastrof kat. II*) było skutkiem pożarów,
- **24** katastrofy (*6,9% katastrof kat. II*) miały inne przyczyny, w tym **22** katastrofy (*6,4% katastrof kat. II*) wydarzyły się na skutek wybuchu gazu. 14 katastrof spowodował wybuch butli z gazem propan-butan, a w 8 przypadkach do wybuchu gazu doszło na skutek nieszczelności w instalacji gazowej.

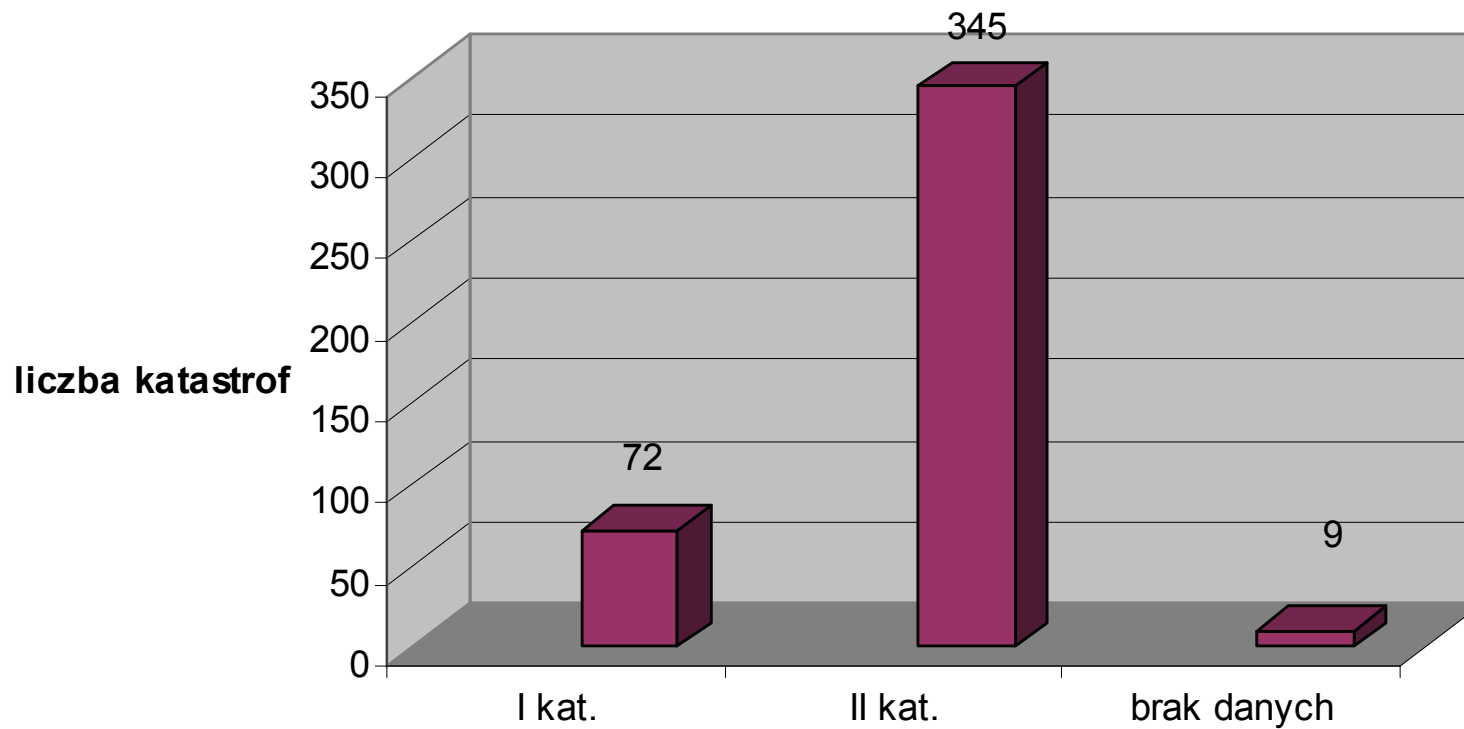
2.12. Osoby poszkodowane w katastrofach budowlanych zaistniałych w Polsce w 2012r.

Z danych GUNB wynika, że w katastrofach budowlanych w 2012 r. do ofiar w ludziach doszło w 48 katastrofach. Poszkodowanych zostało 80 osób, w tym 17 osób zginęło, a 63 osoby odniosły rany.

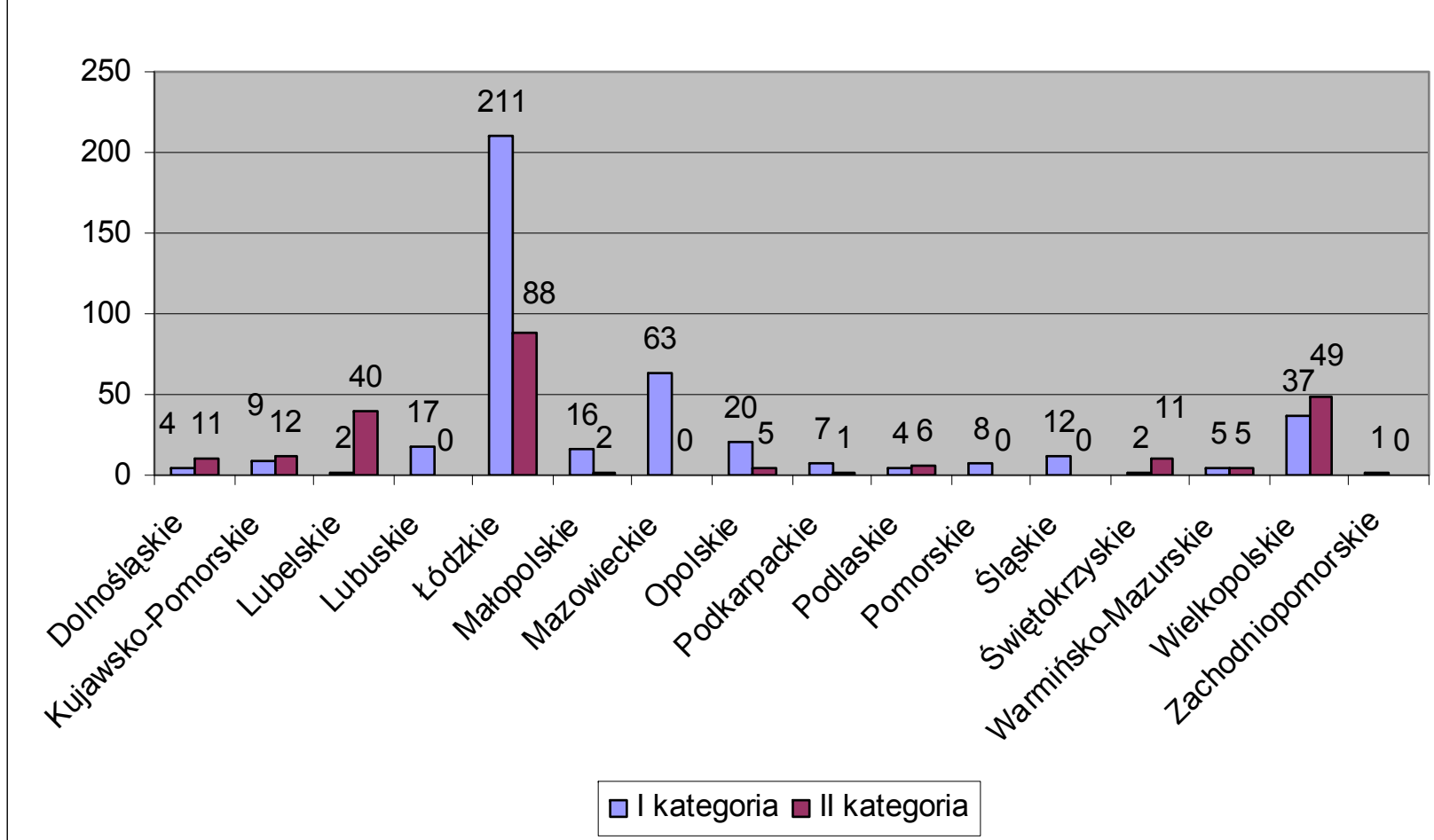
Rys. 1 Katastrofy budowlane w 2012 r. według województw

**Rys. 2 Katastrofy budowlane w 2012 r. w podziale na
kategorie (według wstępnych zgłoszeń)**

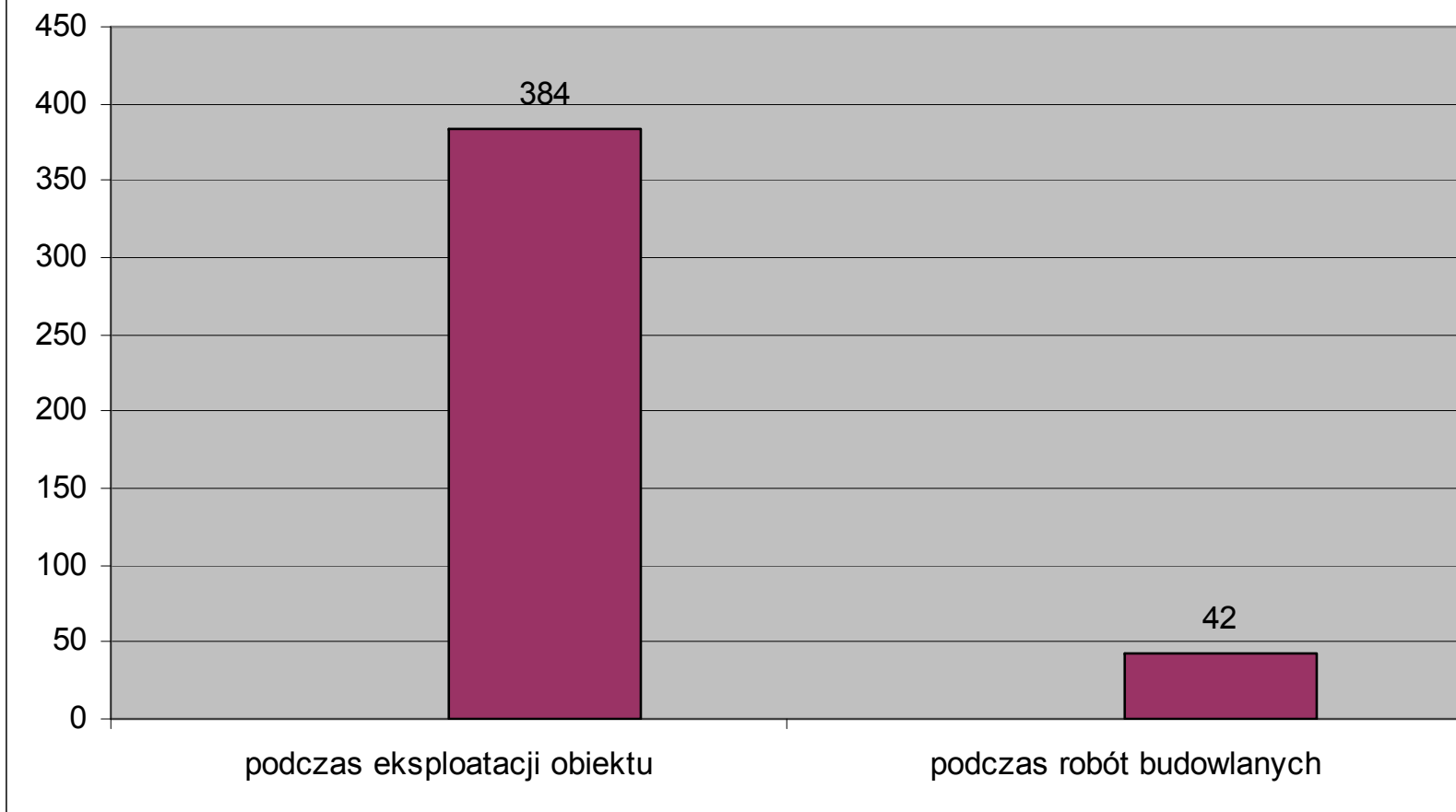

Katastrofy budowlane w 2011 r. w podziale na kategorie w układzie województw

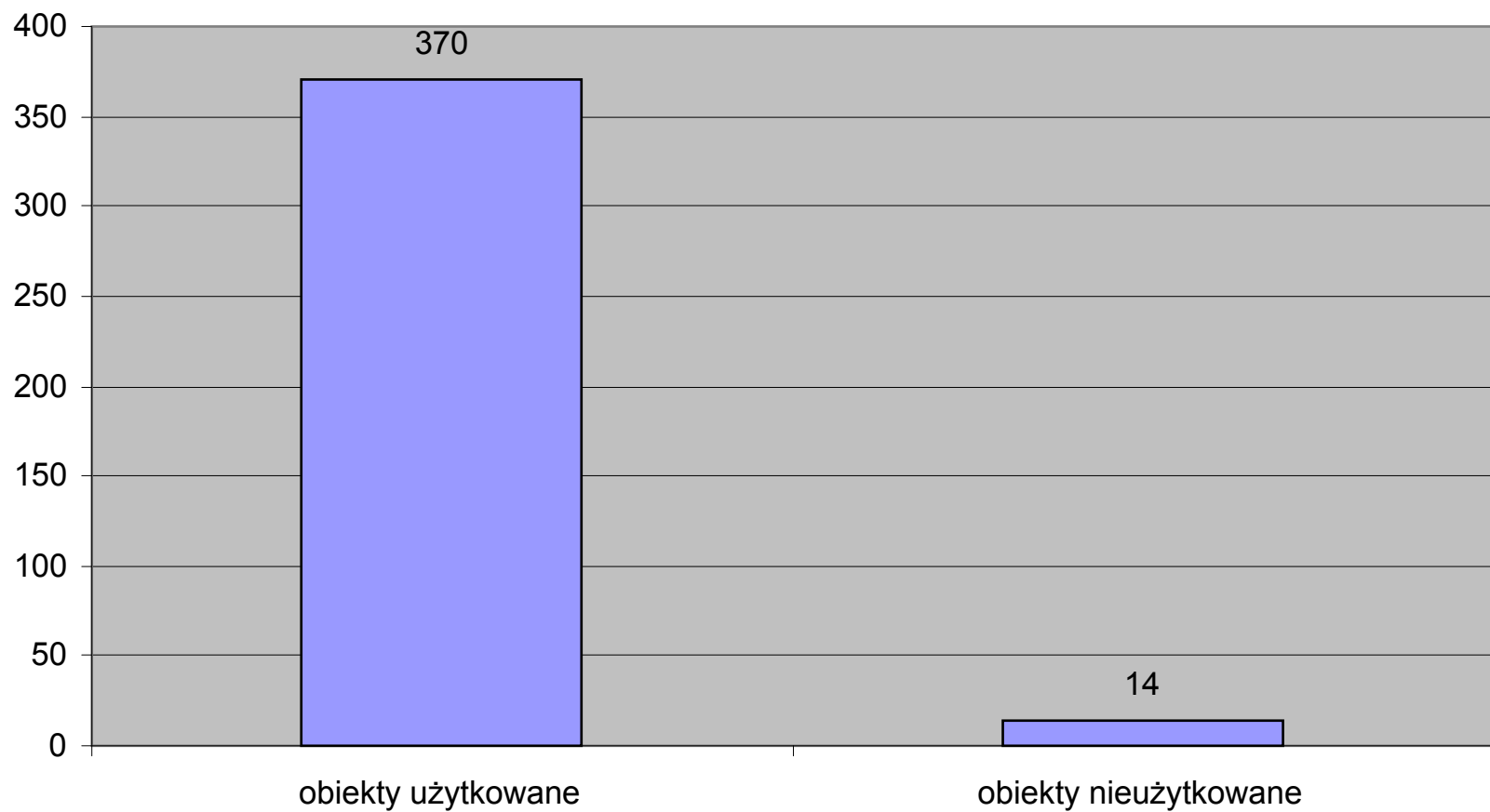

Rys. 3

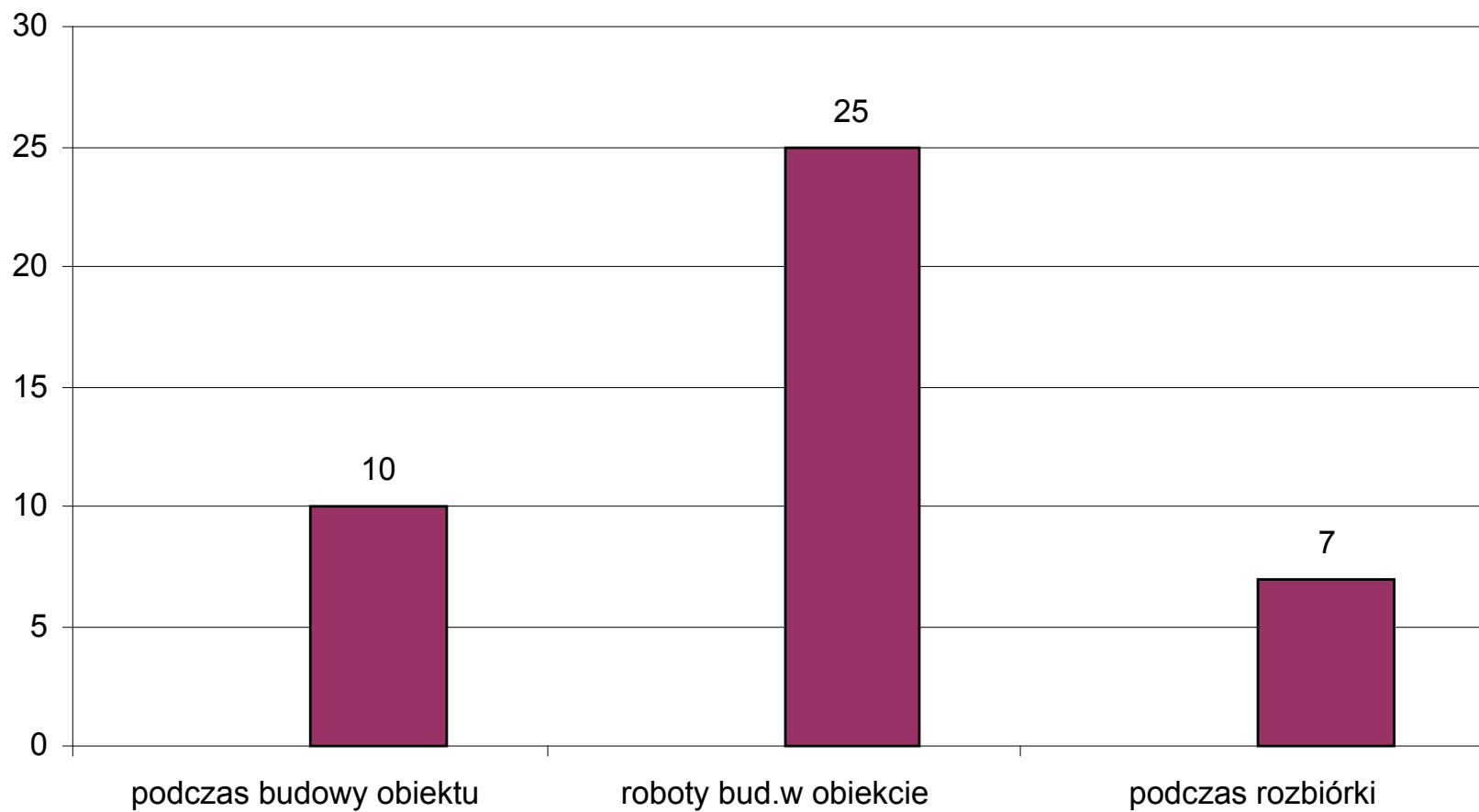
Rys. 4 Katastrofy budowlane w 2012 r. zaistniałe podczas robót budowlanych oraz eksploatacji obiektów budowlanych

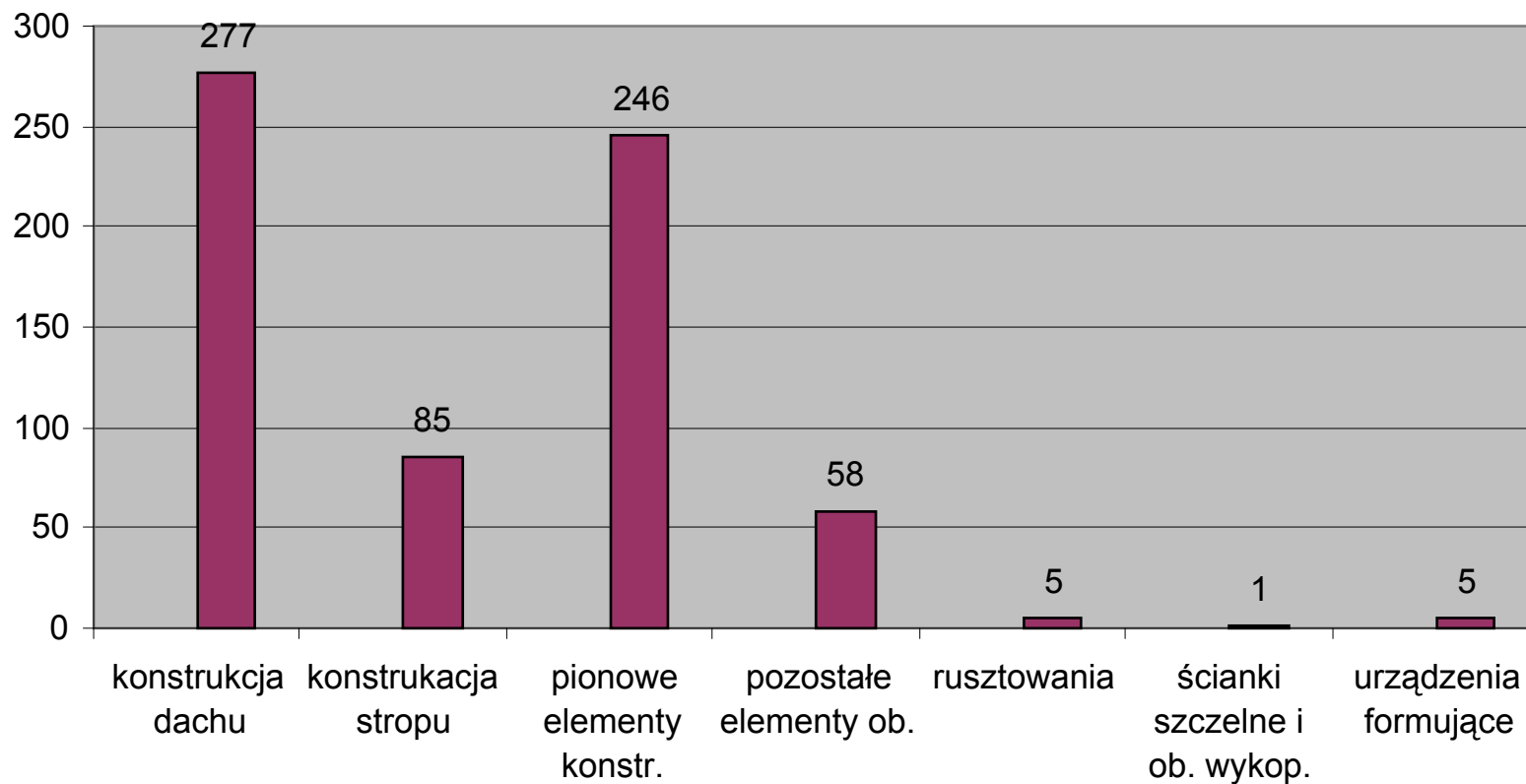
**Rys. 5 Katastrofy budowlane istniejących obiektów
budowlanych w 2012 r.**

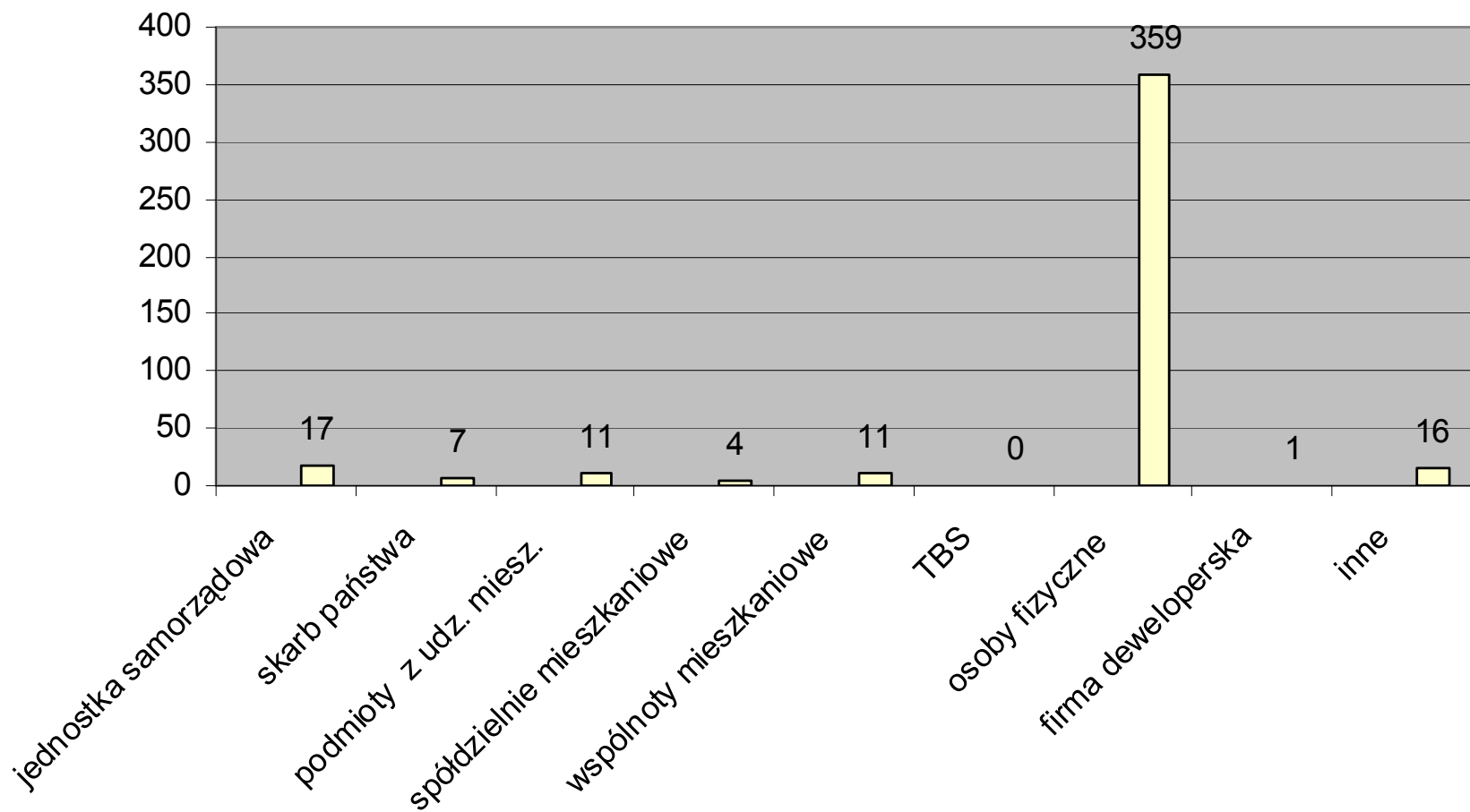
Rys. 6 Katastrofy budowlane w 2012 r. zaistniałe podczas prowadzenia robót budowlanych

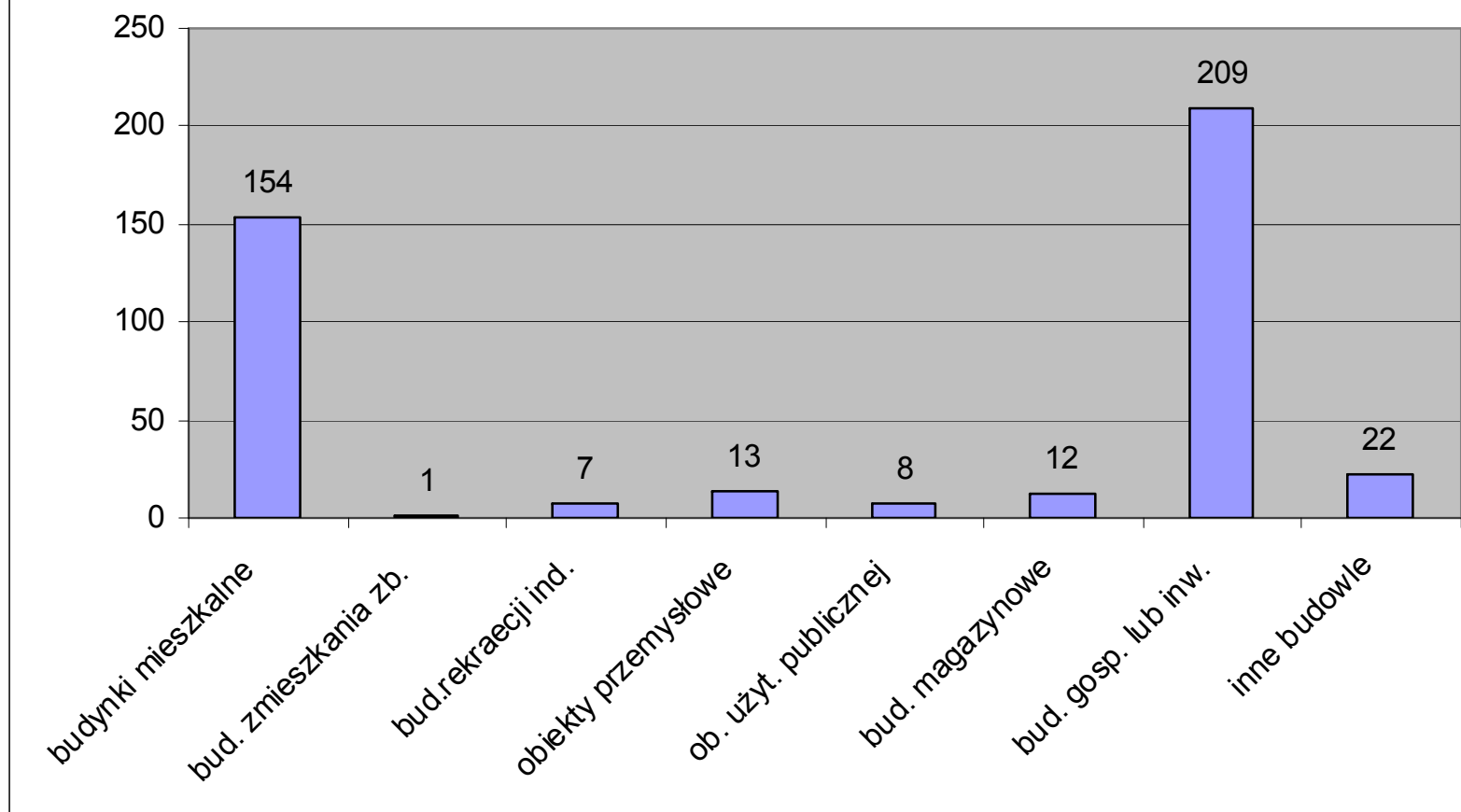
Rys. 7 Elementy obiektów budowlanych objętych zniszczeniem podczas katastrof budowlanych w 2012 r.

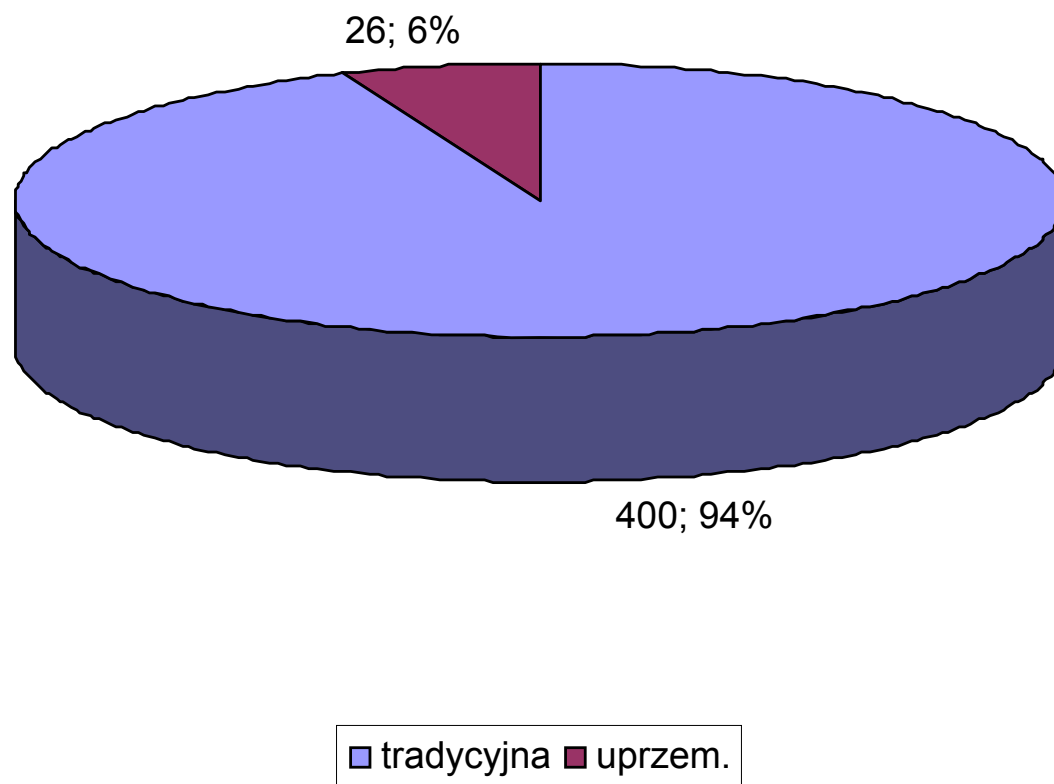
Rys. 8 Podmioty władające obiektami budowlanymi, które uległy katastrofom budowlanym w 2012 r.

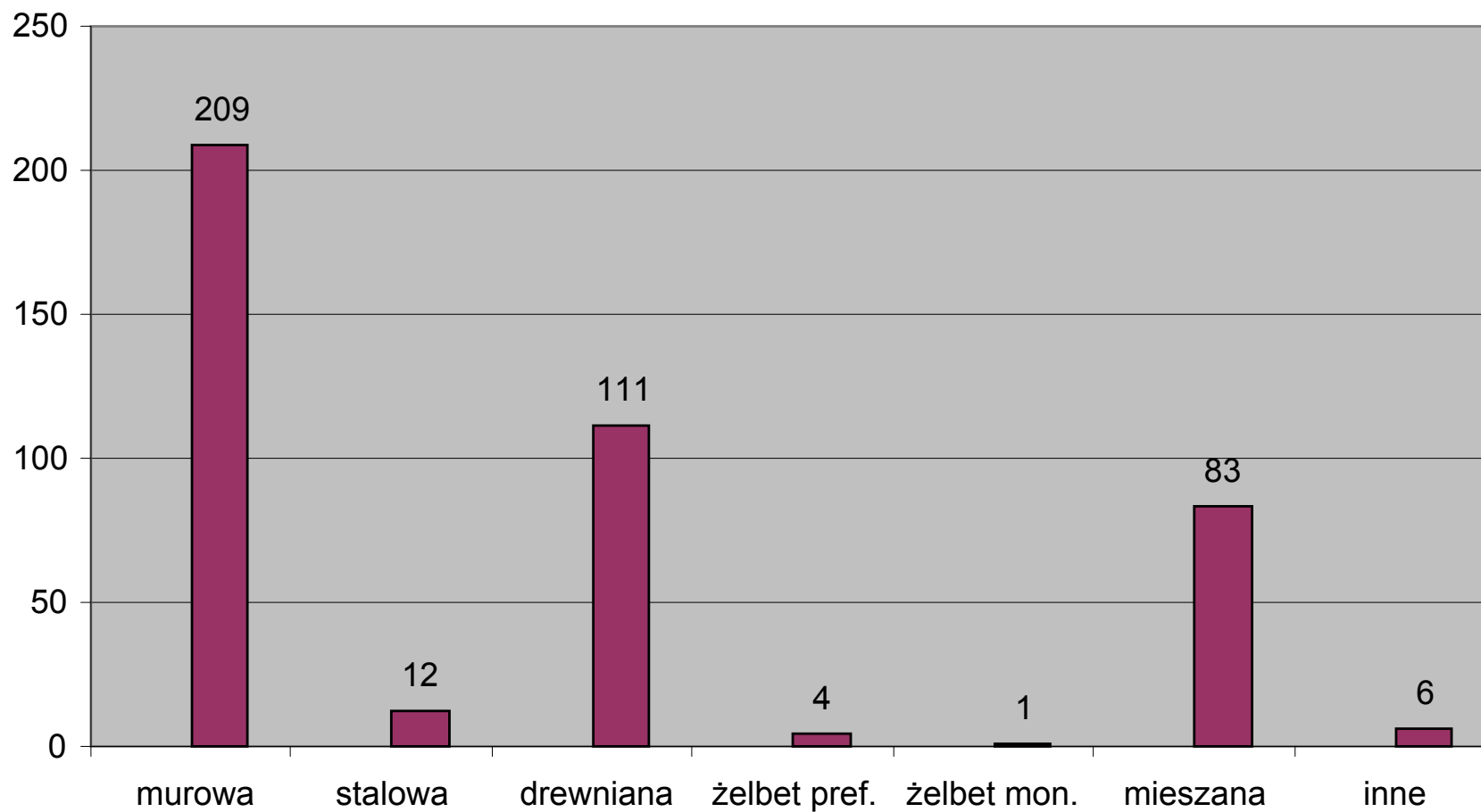
**Rys. 9 Obiekty budowlane, które uległy katastrofom
budowlanym zaistniałym w 2012 r.**

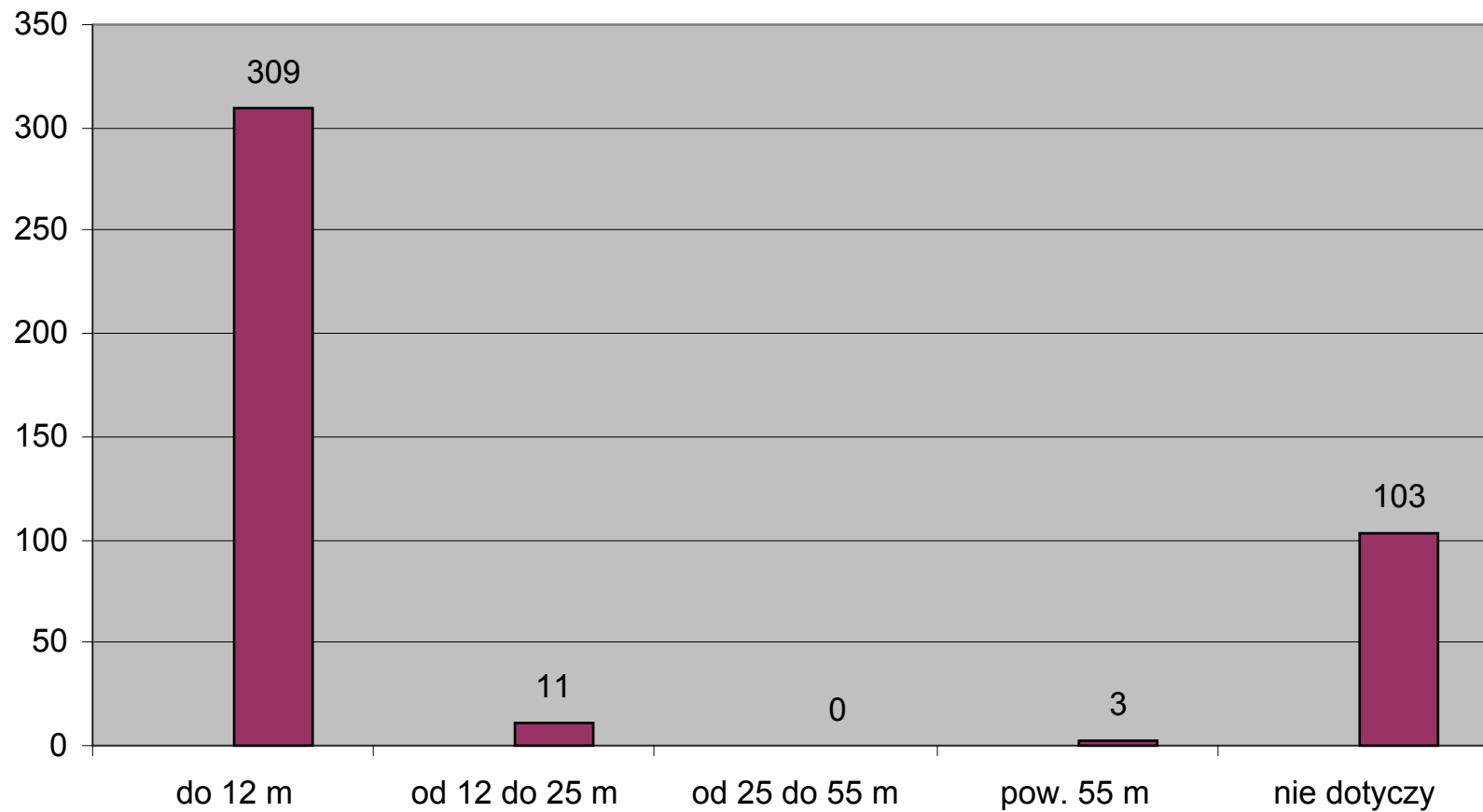
Rys. 10 Technologie wykonania obiektów budowlanych, które uległy katastrofom budowlanym w 2012 r.

Rys. 11 Konstrukcje obiektów budowlanych, które uległy katastrofom budowlanym w 2012 r.

**Rys. 12 Wysokość obiektów budowlanych,
które uległy katastrofom budowlanym w 2012 r.**

Rys. 13 Kubatura obiektów budowlanych, które uległy katastrofie w 2012 r.

